

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon:
Szerk. és kiadóhivatal
9-77
Zs. N. Sz. — — — 2-28

Egyes szám ára pályaudvaron és vidéken 5 lej
Bukarestben is 5 lej

Dr. János Kőrösi
Május 2. II. 8.

KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában	
Egész évre	— — 1150
Félévre	— — 600
Negyedévre	— — 320
Egy hónapra	— — 110
*	
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	Ck 40—
Egyes szám	— — 3—

1927 május 21 Szombat

Cluj-Kolozsvár * X évfolyam * 113 szám

5687 Ijjár 19

Cabinet noir

Kinek jutott volna eszébe arra gondolni, hogy a postaszolgálat reorganizálásáról szóló törvényjavaslatba is politikumot lehet belekeverni? Hetek óta készül a javaslat, amely nem foglalkoztatja a közvélemény szélesebb rétegeit, mert mindenki meg volt győződve arról, hogy a készülő törvényjavaslatnak pusztán adminisztrációs paragrafusai lesznek, amelyek egyedül a postaszolgálatnak pontosabbá, gyorsabbá és megbízhatóbbá való átszervezését fogják célozni. A kormány így a többi törvényjavaslatok előkészítésénél megszokott előzetes hírlapi csatározások nélkül, csendben készült el a tervezettel és minden különösebb feltűnés nélkül terjesztette az elkészült javaslatot a Ház asztalára.

Nem ismerjük a törvényjavaslat pontos szövegét, csak annyit tudunk róla, amiről a törvényjavaslat szenátusi tárgyalása során egy magyar szenátor felszólalásából értesültünk, de ez a felszólalás világosan mutatja, hogy a kormánynak valóban oka volt arra, hogy ezt a javaslatot lehetőleg csendben és nagyobb feltűnés elkerülése nélkül készítse el. Ugylátszik, hogy a posta reorganizálásáról szóló javaslatban nem azokon a paragrafusokon van a hangsúly, amelyek adminisztrációs intézkedéseket tartalmaznak, hanem inkább azokon, amelyek politikai, sőt rendőri klauzurákat foglalnak magukba.

A magyar szenátor felszólalása szerint a szoros értelemben megdöbbenő paragrafusok vannak a tárgyalás alatt levő javaslatban. A tervezet jogot kíván adni a rendőrtisztviselőknek arra, hogy bárkinek a magánleveleit, vagy más postai küldeményét felbontsák. Elképzelhetetlen, hogy ma közel százötven évvel az emberi jogokat szankcionáló francia forradalom után valóban keresztül akarná vinni a kormány ezt az intézkedést. Csak nem akarja a kormány a hírhedt osztrák kamarillának és a cári ochránának „Cabinet noir“-ját itt, Romániában intézményesíteni? Lehetséges-e, hogy a törvényjavaslat készítőjéből teljesen ki veszett volna az emberi szabadságjogok tisztelete? Annyira meg van már mindenünk, amit szemünk és szánk kíván, hogy már épen csak a „Cabinet noir“ hiányzik az állampolgárok boldogságához?

Általános európai fogalmak szerint minden ember üzleti és magánéletének titka a legnagyobb fokú védelemben kell részesülnön. Minden állam törvényhozása drákói paragrafusokat alkalmaz a levéltitok megsértőivel szemben, mert a levéltitok megsértését az ember egyéni szabadság joga ellen elkövetett merényletnek könyveli el. Hihető-e, hogy most a világbéke tizedik esztendejében, amikor nincs olyan kivételes állapot, amely a szabadságjogok megszorítását indokolná, a kormány intézményesíteni kívánja a levéltitok megsértését?

A posta a bizalom szimbóluma. Az állampolgárok ezrei üzleti vagy legbelső lelki életüknek titkát olyan nyugalommal bízik a postára, mint a hívő katolikus gyóntató papjára. A posta maga erkölcsi súlyával szavatolt azért, hogy a rábízott titok senki illetéktelennek a kezébe nem kerül és nem tudjuk elhinni, hogy a kormánynak az volna a célja, hogy ezt a kövé jegecsedett bizalmat megdöntse és titkolozásra, hátmögötti utakra nevelje az állampolgárokat. Valószínűbbnek tartjuk, hogy a törvényjavaslat nem abban a formában került a Ház asztalára, ahogyan mi ismerjük, de ha valóban benne vannak ezek a paragrafusok, úgy meg vagyunk győződve arról, hogy maga a kormány fogja belátni, hogy a postából nem szabad rendőrséget csinálni és sietve vissza fogja vonni ezt az abszurd törvénytervezetet.

Van azután a készülő törvényjavaslatnak egy olyan paragrafusa is, amely valószínűbbnek hangzik, de súlyosan veszélyezteti a postaszolgálat fűrgeségét. Arról van szó, hogy az idegen nyelven megfogalmazott táviratoknak román fordítását is mellékelni kell, különben nem továbbítja a posta. Egyelőre még nem tudjuk, mit ért a javaslat az idegen nyelv alatt, vajjon az országban használatos kisebbségi nyelveket is. De akárhogy is legyen a dolog, a távirattal mindenkinek az a természetes célja, hogy gyorsan intézze el ügyes-bajos dolgát. Külföldre természetesen olyan táviratot kell

küldjön mindenki, hogy a címzett meg is értse, tehát idegen nyelven kell sürgönyözni. És a posta ahelyett, hogy arra találja módot, hogy ezeknek a táviratoknak expedálását meggyorsítsa, most azon fáradozik, hogy időtrábló fordításokkal veszélyeztesse a gyors expedálás lehetőségét.

Nagyon szeretnénk, ha illetékes helyről megnyugtató kijelentéseket kapnánk a törvényjavaslat intencióiról, mert arra igazán nincsen szükség, hogy a posta reorganizálása során évtizedekkel visszavessék ezt az egyébként ki próbált és derék intézményt.

Egymásután terjesztik a magyar parlament elé a különböző kereskedelmi szerződéseket

Francia-, Angol- és Törökországgal köt legújabbán szerződést a magyar kormány

(Budapest, május 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) A magyar képviselőházban, miután harmadszori olvasásban is elfogadták az Olaszországgal kötött barátsági szerződést, a Franciaországgal kötendő kereskedelmi szerződést kezdték el tárgyalni. A szociáldemokraták részéről Malasics képviselő szolt a javaslatához, hangsúlyozva, hogy ez a szerződés sok tekintetben sújtja a magyar ipart és munkásságot. Ennek ellenére elismeri, hogy Franciaország volt az, amely elsőnek engedte be a magyar munkást, miért is a javaslatot elfogadja. Utána Hermann kereskedelmi miniszter tiltakozik azon állítás ellen, mintha ezt a szerződést a frank-per hatása alatt állították volna össze. Magyarország exportja — mondotta — az utóbbi időben erősen fejlődött, de a kereskedelem még min-

dig súlyos helyzetben van. A kormány a legnagyobb igyekezettel törekszik a szabadkereskedelem helyreállítására. A Ház a szerződési javaslatot elfogadta. Ezután az Angliával kötött kereskedelmi és hajózási szerződés tárgyalására tértek át. Görgey István előadó javaslatára a szerződést elfogadják, utána pedig a Törökországgal kötendő kereskedelmi szerződés tárgyalására kerül sor, amelyet szintén Görgey ismertet. A javaslatot Rottenstein szocialista szol hozzá, utána Valkó külügyminiszter bejelenti, hogy nemsokára a Jugoszláviával kötendő szerződést is beterjeszti, sőt a Csehszlovákiával kötendő tarifális szerződést is tárgyalásra terjeszti be a jövő héten. Magyarországnak Európában csak a szovjettel, Albániával, Portugáliával és Litvániával nincs még szerződése.

Hétfőn véget ér a parlamenti ülésszak

A kamarában tovább folyik a tisztviselők fizetésrendezésének vitája

(Bucuresti-Bukarest, május 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara ma délelőtti ülésén Dan Sever kérdést intézett a kormánynhoz, igaz-e, hogy az erdélyi magyar egyházaknak 30—50 millió lejt fognak kifizetni kártérítésül a román állam tulajdonába átment felekezeti elemi iskolákért. Kérdezi továbbá, miért nem kártalanítja a kormány az erdélyi román egyházakat sokkal több iskolai épületeikért.

Jacobescu a braziliai román kivándorlók ügyében szolal fel és sürgős repatriálásukat kéri. Ezután folytatták a tisztviselői fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Radulescu javasolja, hogy a birákat vegyék ki a törvény rendelkezése alól, de a módosítást elveti.

A szenátus délelőtti ülésén az ügyvédi testület szervezeti törvényének módosítására vonatkozó parlamenti iniciatívából benyújtott törvényjavaslatot tárgyalták.

Gyárfás Elemér és Pop Justin a javaslat ellen szolaltak fel, mert az új terhekkel rója meg az ügyvédeknek, az ugynevezett felszólalási bélyeggel. Indítványozzák, hogy a javaslatot tegyék vissza a jogügyi bizottsághoz újabb megvitatás végett.

A kamara délutáni ülésén Bardescu elnököl és folytatták a tisztviselők fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat részletes vitáját.

Az 5. szakasznál Manoilescu és Otetelesanu felvilágosításai után elvetik Jacobescu módosítását a fizetési kules felemelésére vonatkozólag. Elfogadják ellenben a felülvizsgáló bizottságra vonatkozó indítványokat. A 6. szakasznál elvetik Dobrescu Aurel egy módosítását, a 9. szakasznál Manoilescu magáévá teszi Bulfinski

egy indítványát az iskolaigazgatók lakbére ügyében.

Ezután vita nélkül kisebb módosításokkal megszavazzák a javaslat többi szakaszait is.

A vita során a liberális párt képviselői tartózkodtak a felszólalásoktól.

A szenátus délutáni ülésén Ghidionescu, a lakásrekvirálás ügyében kér felvilágosítást és intézkedést sürget a visszaélések megakadályozása végett.

Mircescu tábornok benyújtja a hadtestparancsnokok előjogaira vonatkozó javaslatot, amelyre a szenátus megszavazza a sürgősséget.

Cudalbu igazságügyminiszter a délelőtti felszólalásokra válaszolva kijelenti, hogy az ügyvédszervezeti törvény módosítására szükség van, mert a bíróságnak meg kell adnia a módot, hogy szelekcioit gyakorolhasson. Az igazságügyminiszter felszólalása után a törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben is megszavazzák.

Negulescu kamarai elnök kijelentése szerint hétfőn bezárul a parlamenti ülésszak.

— Doumergue és Briand visszautaztak Franciaországba. Párisból jelentik: Doumergue francia köztársasági elnök és Briand francia külügyminiszter tárgyalásai Londonban befejeződtek, ahonnan mindketten visszautaztak Párisba. A kiszivárgott hírek szerint a tárgyalásoknak pozitív eredménye az, hogy Franciaország Anglia kínai, oroszországi és balkáni politikájával szemben barátságos semlegességet fog tanusítani. Briand kijelentette hazaérkezésekor, hogy meg van elégedve londoni utjának eredményeivel, amelyen sikerült összehangba hozni a két kormány álláspontját.

Öngyilkos lett a Froreich által meggyilkolt Egyedi Artur testvérbátyja

A hetvenéves dús gazdag szeszgyáros tüköre előtt lőtte föbe magát

(Budapest, május 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma reggel szenzációs öngyilkosság történt Budapesten a Bankár-utca 27. szám alatti palotában. Egyedi Lajos hetven éves dús gazdag szeszgyáros, palotájának egyik szobájában, a tükör előtt, karosszékében ülve, revolverrel föbelőtte magát.

A kivonult mentők az aggastyánon már nem tudtak segíteni, csupán a beállott halált konstatálhatták. Az öngyilkosság helyszínére rövidesen megérkeztek a rendőri hatóságok kiküldöttei, akik az öngyilkosság okát akarták megállapítani. Az öngyilkos aggastyán fia a tett indító okai után érdeklődő rendőrtisztviselőknél elmondta, hogy apja az utóbbi napokban ideggyengeségben szenvedett, amely nem lehetetlen, hogy pillanatnyi elme zavart okozhatott az öreg ur egy ilyen pillanatnyi elmezavarában követte el borzalmas tettetét.

Egyedi Lajos öngyilkosságát érdekessé teszi az a körülmény is, hogy testvérbátyja volt Egyedi Arturnak, akit három évvel ezelőtt káptalánban veje, Froreich Ernő meggyilkolt. Az öngyilkos aggastyán az ország legnevesebb szeszgyárosa és versenytálló tulajdonosa volt. Érdekes, hogy a tegnapi lóversenyen Parolanevű lova a legértékesebb díjat nyerte.

A rendőri nyomozás legújabb adatai szerint Egyedi Lajos súlyos tuberkulózis miatt volt életunt és ezért követte el tettetét. Revolverének golyója halántékán és szemén keresztül hatolt a fejébe. Utóbbi időben az ipari vállalkozásai körül támadt anyagi nehézségek is megviseltek idegeit, de anyagilag nem volt rossz helyzetben, mert hatmilliárd kimutatható vagyont hagyott hátra. Öngyilkossága előtt közvetlenül, levegőváltozás végett kellett volna elutaznia.

Megválasztották a Palesztinába küldendő reorganizációs bizottságot

Végezték a cionista Akciónskomité tanácskozásai

London, május 20. Május tizenharmadikán tartotta a cionista akciónskomité záróülését. A plénum foglalkozott a Palesztinába küldendő speciális költségvetési és reorganizációs bizottság problémájával. Az akciónskomité élénken foglalkozik a kérdéssel, hogy milyen hatáskörrel ruházzák föl a bizottságot. Néhányan javasolták, hogy a bizottságot diktatórikus fölhatalmazásokkal lássák el.

Nachum Szokolow, Kish ezredes és Louis Lipsky kifejtették az exekutive álláspontját a kérdés körül. Majd az exekutive határozatának értelmében egy öttagú bizottságnak Palesztinába való kiküldetését határozták el. A bizottság feladata lesz:

1. Kidolgozni egy a kongresszus elé terjesztendő hivatalos költségvetési javaslatot. Ezt azonban előbb az exekutive elé kell benyújtani, amely azt megjegyzésekkel ellátva a kongresszushoz továbbítja. A jövő év költségvetési javaslatának összegei nem léphetik túl a Keren Hajjeszód várható jövedelmét. Különös figyelem fordítandó a mezőgazdasági kolonizációra.

2. A bizottság feladatai közé tartozik a cionista újjáépítési munka gazdasági rendszerének, ugyancsak az intézmények felülvizsgálása, amelyekben a szervezetnek közvetett módon része van. Határozati javaslatok formájában a kongresszus elé a mai gazdasági és közigazgatási rendszerek, valamint az újjáépítés folytatása tekintetében reformtervezeteket kell kidolgozni. Az akciónskomité utasítja a bizottságot, hogy cionista exekutive és más cionista intézmények, bankok, palesztinai és Palesztinán kívüli társulatok stb. adminisztratív kiadásait megvizsgálja és pedig főleg a várható leépítés és megtakarítás szempontjából. E javaslatokat az exekutive legkésőbb három héttel a kongresszus megkezdése előtt be-terjeszti az összes cionista föderációhoz és testületekhez.

Ezután az exekutive által javasolt 140.000 fontos kölcsönről tárgyaltak. A javaslatot elfogadták és az összeg elosztása felől is határoztak. Sprinzak az exekutive nevében jelentette, hogy az akciónskomité javaslata alapján a delegátusválasztásra jogosító sékelek számát négyezerről háromezre csökkentik.

Ussischkin a haifai technikum igazgató-tanácsának nevében javasolta, hogy az iskolát, amelynek középiskolai jellege van, emeljék fölsőiskolai rangra. Dr. Weizman ez ellen azzal érvelt, hogy Paleszti-

nának most főként iskolázott ipari művezetőre van szüksége. Lehetőségeinket becsülnénk túl, ha a technikumot most változtatnánk át fölsőiskolává. A kérdést egy szakértő-bizottság elé terjesztették véleményezés céljából.

Az akciónskomité foglalkozott ezután a szovjet-oroszországi cionisták üldöztetésével. Dr. Weizmann záróbeszédében a palesztinai zsidó munkásság idealizmusáról és áldozatkészségéről beszélt.

— Meg kell indulnia — mondotta — a konzolidáció és a gyógyulás folyamatának. Ez jelenti azonban egyúttal a szigorú takarékoskosságot és mértékletességet. Múltánoljuk azokat a súlyos viszonyokat, amelyek között Palesztina munkássága él és dolgozik. Az exekutive minden lehető el fog követni, hogy a 140.000 fontot felül további összegeket szerezzen. Az átmenet stádiuma nem fog sokáig tartani. A boldog viszontlátásra a XV-ik cionista-kongresszuson.

A meleghangú bucsuzkodás után az akciónskomité mostani tanácskozásának utolsó aktusaként kijelölte a Palesztinába küldendő költségvetési és reorganizációs bizottság tagjait. Ezek: Dr. Berhold Feiweil London, dr. Kasteliansky London, Sacher Jeruzsálem, Neumann Newyork, Schocken Zwickau, és Rosensohn Newyork.

Fényes állást nyerhet, de csak tudásal. Kövesse a világ haladását. Küldjön 20 lejt bélyegben Lepagehoz, Kolozsvári és kérjen egy próbaszámot a négy nyelvű EX LIBRIS folyóiratból.

Megjelent az amerikai **Royal** írógépek egy-váltós portabelje. Kapható: Goldstein, Oradea. Standard, Cluj. Meteor, Timisoara írógépválatoknál

Hirdessen az Uj Keletben

Motto: **„Zongoravétel bizalom dolga“**

Legnagyobb garancia erre a 38 év óta fennálló

TRISKA I. cég

kitűnő hirneve, mint egyetlen és legnagyobb szaküzlet Erdélyben. — FÖRSTER világmárka vezérképvelele.

CLUJ, Strada Saguna No 14.

Telefon 4-19

A harisnya

(ára csak a)
(Sipos)
cégnél szállt le.

Cluj, C. Reg. Ferd 8.

ZSIDÓ NÉPÉLET

A prágai zsidó zenészek

A régi Prágából kevés élő emlék maradt fenn. Már csak épületekben őrzik a tradíciót és az Altneu-zsinagóga zászlói és pergamentjei, a városháza muzeuma és a régi gettó néhány háza tud ma mesélni arról a letűnt korról, amely a prágai zsidóságot történeti tényezővé avatta. Különös élet zajlott le a prágai gettóban az elmúlt századokban. A zsidók tudományos kulturája egyenrangú volt a lengyelországi zsidóknak főleg talmudi kulturájával. Azonban Prága zsidóinak általános műveltsége mindig vezető helyet foglalt el és népi élete a legérdekesebbek egyike volt Középeurópában.

Ebből a népi életből egy dolog a mai zsidó társadalomban is fennmaradt: a prágai zsidó muzikusok. A tizenhetedik és tizennyolcadik században nagy hírességre tettek szert a prágai „klezmerek“, akik nagyobb ünnepekre, így rendszerint karneváli mulatságokra Németország nagyobb városaiba is meghívták. Egy följegyzés szerint egy császári herceg születési ünnepsége alkalmával a zsidó zenészek tizenkilenc trombitással, nyolc hegedüssel, négy kürttel és négy dobbal vonultak föl. II. Lipót koronázása alkalmával még számosabb instrumentummal voltak a zsidó művészek képviselve.

A mai zsidó zenészek az egyébként nívós cseh muzikusok között is kiválnak. Vallásos családok lakodalmi és fiu-avatási ünnepén soha sem hiányozhat a zsidó zenekar, amely a kedves régi zsidó népdalokat és a „Hoher rabbi Löw“-nek, a prágaiak misztikus caddikjának tulajdonított sejtelmes zenedarabokat játsza. Vannak zenész-családok, akik büszkén mutatják őseik kitűnő ökmányait és nevük — Spielmann, Geiger, Bass, Trommler — is arra vall, hogy elődeik épügy, mint ők a zenében éltek ki magukat és a zenéből éltek. Ujabbán zsidó filharmonikus társaság alakult, amelyben a régi klezmerek utódjai vezetőszerepet visznek.

A falasák. Abessziniá fensíkján valószínűleg époly régóta, mint Japánban és Kinában, vagyis a babilonai diaszpóra óta zsidók élnek, akik fizikailag teljesen hozzáazonosultak környezetükhöz. Arcbőrük fekete lett, szőrzetük badros, járásuk előrehajolt. E zsidókat, akiknek csak néhány év óta van valami egészen gyér összeköttetésük a kivülök álló zsidósággal, „falasák“-nak hívják. Csodálatos szívóssággal tartották fenn eddig zsidóságukat és az Abessziniában letelepedett keresztény misszionáriusok csábításainak mindig sikeresen ellent tudtak állani. Egészen 1870-ig. Akkor megtört a jég. Minthogy magukra voltak hagyatva, kulturájuk hanyatlott, emlékeik egyre fakultak és nem volt nehéz őket átcsapítani más vallásba. 1903-ban dr. I. Faitlovics, aki mint kutató járt Abessziniában, bizalmat öntött beléjük és sikerült meggyőznie őket arról, hogy a világ zsidósága nem fogja őket cserbenhagyni.

Dr. Faitlovics több ízben járt közöttük azóta is. Előadásokat tartott nekik és könyveket vitt közejük. Néhány fiatalembert Palesztinába és Itáliába hozott. Ezek itt zsidó tanítóképzőintézetbe járnak, hogy otthon felfrissítsék a zsidó hagyományokat és visszahódítsák a hitehagyottakat. Sőt Addis Abeában egy művelt falasa vezetésével már működik is, szerény keretek között egy tanítóképző. Legközelebb Németország és Amerika több zsidó egyesülete költségén egy héber tanítót küldenek Abessziniába a falasák ifjúságának hebraizálására.

Kaszá

(Cluj-Kolozsvár dósítójától.) Egy vádlottként a közbűntetőtanácsa eszközöské, jussú tatta a kaszákat, tet jelentő televé A parasztság szá zálja a rög, amé tapad, a paraszti laszthatatlanul és a földdel, amelyk amellyel egyéfor vágya és célja.

Ez a moment terét annak a s lyet Seus és Pos és amely csak és nem követeltuna 1922-ben a földd ség és Posmus k Besztere-Naszód lenek össze. A d lálta, hogy a kö megállapításánál

ezért egy tel Posmus

Seus egyébké benéssel fogadt A község lakói hogy az elvett nyitsák. Az első de a pert az öss igit a föld végl nába ment át.

Röveddel a emelkedett, Ghe beszélésre hívta puskaporos hang férában folyt le. zését követelték, hangu beszédben erőszakkal szerez tánytalanul elvet egy egyhangu ha

— Vissza

Másnap delu tek össze Seus k munkák, kaszála előtt meghajolta másik kapával, szerelve, némely zordsás fringált zött és délután verezett paraszt hogy

az erő jogár ra

Vére

Posmus lakó ujonnan kapott voltak és dus n A seusiak zárt c szomjas csatakiá az ellenfél hátra

A meglepett a tulerő láttán futásnak eredt. csak szembeszáll delem fejlődött oldalu. A seusia ültek az elfogott ták és

a törvény ne jel

A győztesek őrszemnek, a t zsákmánnyal eg foglyokat az isk elverték és meg fetrengve marac kilenc órától

Két község háboruja a kolozsvári törvényszék előtt

Kaszákkal és vasvillákkal harcolt egy község az elveit földéért

(Cluj-Kolozsvár, május 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Egy egész falu lakossága állt ma vádlottként a kolozsvári törvényszék IV. számú büntetőtanácsa előtt, akiknek kezében harci eszközökké, jussukat védő fegyverekké változtatta a kaszákat, kapákat, a vasvillákat az életet jelentő televény iránti olthatatlan szerelem. A parasztság számára a mindenséget szimbolizálja a rög, amelyhez munkájának verejtéke tapad, a parasztság élete az évek során elválaszthatatlanul és szétszakíthatatlanul összeforr a földdel, amelybe vágókat és reményeit építi, amellyel egygyéforr minden terve, ambíciója, vágya és célja.

Posmusnak ítélik Seus földéit

Ez a momentum adta meg a lélektani hátterét annak a szabályszerű ütközletnek, amelyet Seus és Posmus lakosai egymással vívtak és amely csak egy szerencsés véletlen folytán nem követelt magának emberáldozatokat. Még 1922-ben a földosztás idején történt. Seus község és Posmus község földjei épen Kolozs és Beszterce-Naszód megye határvonalánál szögellenek össze. A delegált agrárbizottság úgy találta, hogy a községi földek tulajdonjogának megállapításánál Posmus községet sérelem érte és

ezért egy tekintélyes nagy földdarabot Posmus községnek ítélte oda.

Seus egyébként békés lakói mely megdöbbenéssel fogadták az agrárbizottság döntését. A község lakói minden erejüket latbavetették, hogy az elvett földhöz való jussukat bebizonyítsák. Az elsőfokú döntést megfellebbezték, de a pert az összes fórumokon elvesztették és így a föld végleg Posmus lakóinak tulajdonába ment át.

Egy puskaporos gyűlés

Röveddel azután, hogy a döntés jogerőre emelkedett, Gheorghe Puiu seusi kisbíró megbeszélésre hívta össze a falu lakosait. A gyűlés puskaporos hangulatban, igen izgatott atmoszférában folyt le. A parasztok a föld visszaszerzését követelték, a kisbíróval az élén, aki gyújtó hangú beszédben hívta fel Seus lakóit, hogy erőszakkal szerezzék vissza a jogtalanul és méltánytalanul elvett földeket. A gyűlés végül is egy egyhangú határozatban forrt össze.

— Visszaszerezzük a földeket!

Másnap délután a faluháza előtt gyülekeztek össze Seus lakói. Április volt, égető tavaszi munkák, kaszálás ideje, de a kollektív érdekek előtt meghajoltak a parasztok. Egyik kaszával, másik kapával, harmadik vasvillával volt felszerelve, némelyik padláról előkerült, ócska és rozsdás fringiót forgatott harciasan karjai között és délután három órákor kétszáz felfegyverezett paraszt indult el a posmusi határba, hogy

az erő jogán szerezzék vissza az elrabolt tulajdont.

Véres közelharc — Seus győzelme

Posmus lakói ezalatt vígan kaszáltak az ujonnan kapott földeken, amelyek kövérek voltak és dus növényzetet hordtak hátukon. A seusiak zárt csoportokban vonultak fel, vérszomjas csatakiáltások hangzottak, megkezdtek az ellenfél hátraszorítását a földekről.

A meglepett posmusi parasztok nagyrésze a tulerő láttán eldobálta kapáját, kaszáját és futásnak eredt. Tizen-tizenöten merészkedtek csak szembezállni Seus zord akaratával, küzdelem fejlődött ki, amely rövid volt és egyoldalu. A seusiak győztek és azonnal törvényt írték az elfogottak fölött, rablóknak deklarálták és

a törvény nevében letartóztatottaknak jelentették ki őket.

A győztesek egyrésze a földeken maradt őrszemnek, a többiek a foglyokkal és a hadiszákmánnyal együtt elindult a falu felé. A foglyokat az iskolába zárták, majd irtózatosan elverték és megkínózták őket. Többben vérben fetrengve maradtak a vetések nyomán. Este kilenc órától másnap reggeli 9 óráig voltak

foglyok a posmusi gazdák, míg végül a szababíró és a csendőrök intervenciójára szabadon bocsájtották őket.

Az eljárás természetesen azonnal megindult Seus lakói ellen, akik közül Gheorghe Puiu kisbíró, Dumitru Russu gazdát és 10 társát magánosok ellen elkövetett erőszak és a személyes szabadság megsértése miatt vád alá helyezték. A kolozsvári törvényszék már többször is tárgyalást tűzött ki ebben a nem mindennapi érdekességű bűnperben, de a per érdemleges letárgyalását mindannyiszor el kellett halasztani a tanúk és vádlottak egyrészeinek meg nem jelenése miatt. A ma délelőtti tárgyaláson kettő kivételével az összes vádlottak és a tárgyalásra beidézett 57 tanu, megjelentek a törvényszék előtt és így a tárgyalás megtartható volt.

Tagadnak a vádlottak

Puiu György kisbíró, hatalmas tagbaszakadt ember, a per fővádlottja, elmondja, hogy a föld elvétele kimondhatatlan fájdalmat okozott a falunak. Ők azonban mégis belenyugodtak a törvény végzésébe. Nem igaz az, hogy meg-

Kotta LEPAGE-nál

Cluj. Minden zenemű a világon. Legolesőbb és mindent megkap azonnal. — Kérjen jegyzéket

támadták és megverték volna a posmusiakat. Nem igaz, hogy ő gyújtóhangú beszédet mondott. Ő csak annyit mondott, imádkozzanak az Istenhez, hogy változtassa meg ezt az igazságtalanságot.

A per többi vádlottai is tagadták, hogy a nagy ütközletben aktív részt vettek volna. Viszont a felvonult tanuk serege egyhanguan tanuskodott a földek visszaszerzéséért folytatott hadjárat mellett, bizonyították, hogy Seus csúnyán elbánt Posmussal. A vádnak minden pontját bebizonyították. Dr. Ilea Liviu ügyvéd alapos, átgondolt vádbeszédben szigorú büntetést kért a vádlottakra, akik nem respektálták a fennálló társadalmi rendet és az állam intézkedéseit. Példát statuáló ítéletet kért, hogy a jövőben ne ismétlődhessenek ilyen könnyen elfajulható parasztlázadások.

Maraszialó ítélet

A törvényszék a védők meghallgatása után bűnösnek mondta ki a vádlottakat és Puiu György kisbíró öt hónapi, a többi vádlottat 3 hónapi fogházra ítélte el. Az ítélet ellen ügyész és védő felebbezést jelentettek be. (k. r.)

Nyolcmillió kárt okozott az Agricola-biztosító bukaresti palotájának égése

Miklós herceg mindvégig jelen volt az olási munkálatoknál. Az országos leicépénztár megmenekült a tüztől

(București-Bukarest, május 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt az Agricola Biztosító Társaságnak a Calea Victoriei levő palotájában, szemben a postával, tűz ütött ki. A lángok pillanatok alatt ellepték a felső emeletet és erősen veszélyeztették a szomszédos Casa Depunerilor székházát is. A főváros egész tűzoltósága kivonult a tűz lokalizálására. Minden erőfeszítés ellenére sem lehetett azonban megakadályozni, hogy a tűz el ne pusztítsa a padlásszobákat, ahol a szolgazemélyzet lakott. A lángok kezdetben nagy veszedelemmel fenye-

gettek, de a tűzoltók megfeszített munkájával sikerült úgy az épület többi részét, mint a szomszédos Országos Letépténytárt is megmenteni.

Az olási munkálatokat Nicolaeu tábornok rendőrprefektus vezette és jelen volt mindvégig Miklós királyi herceg is, valamint Trancu-Iasi munkaügyi miniszter és más méltóságok. A kár 8 millió. Az épületben elhelyezett többi iroda délután megkezdte munkáját. A tűz okát egyelőre nem tudják.

Kolozsvárnak jóval több, mint százezer lakosa van

Még nem fejeződött be a kolozsvári népszámlálási adatok összegezése. Hitelesek-e a szatmári eredmények?

(Cluj-Kolozsvár, május 20. A gyors ütemben megrendezett népszámlálás adatainak összegezése már megkezdődött az egyes vármegyei prefekturákon. Előreláthatólag két-három héten belül már a belügyminisztérium az összes, sürgősen szükséges adatok birtokában lesz, mert a falvakban, sőt a városok nagy többségében is már végetért a népszámlálás és már kezdenek kibontakozni az első eredmények is.

Ezek az eredmények — mint arról már a szatmári népszámlálással kapcsolatban megemlékeztünk — sehogysem elégitik ki a hatóságokat és a nacionalista sajtót. Idegenek, nemkívánatos elemek inváziójáról beszélt a parlamentben Goga belügyminiszter, akiknek eltávolítására a népszámlálás szolgáltató az első lépést. Az egész kamara tapsolt a belügyminiszternek, a városok romanizálását követelték

és kiderült, hogy a városok valóban többé kevésbé romanizálódtak.

De kiderült az is, hogy a nemkívánatos, illetőleg az országból elkívánt elemek sokkal kevesebben vannak, mint ahogyan azt Cuza és intendánsai fantáziájukban elképzelték.

A „Patria“ mai számában nyíltan kifejezést ad a népszámlálás eddigi adatai fölötti elégedetlenségének. A lap leszögezi, hogy nem kíván kritikát gyakorolni a hatóságok működése fölött, de

kénytelen kétségbevonni a hatóságok által feltüntetett adatok autentikus voltát,

mert Szatmár városának lakossága az utóbbi

években oly tempóban szaporodott, hogy a hivatalos adatok számai távolról sem fedik a hozzávetőleges becsléseket.

Kolozsváron Ivan tanácsos kommandója mellett 30 tiszviselő dolgozik lázas szorgalommal az összegyűjtött mintegy 22,000 népszámlálási űrlap adatainak feldolgozásán. Dacára a nagy hivatalnoki apparátusnak, az adatfeldolgozást még ma sem sikerült teljesen befejezni, úgy, hogy még nem alkotható világos kép a kolozsvári lakosság megoszlásáról. Annyi bizonyos már is, hogy

az összlakosság száma jóval meghaladja a százezeret

és ebbe a számba még nincsenek beleszámítva a Kolozsváron állomásozó ezredek katonái, akiknek száma mintegy 8000-re tehető. A nemzetiségek szerint való megoszlás előreláthatólag csak hétfőn fog majd ismertté válni.

A vér fölfrissítése céljából ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűvizet inni. Az egész világon rendelik az orvosok a valódi Ferenc József víz használatát, mert ez szabályozza a bélműködést, erősíti a gyomrot, javítja a vért, megnyugtatja az idegeket és ezáltal új életerőt teremt. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Százötven beltelek kerül Kolozsváron kisajátításra

Azokat a telkeket is kisajátítják, amelyeken már megkezdtek az építkezést. Stanciu polgármesterhelyettes nyilatkozata

(Cluj-Kolozsvár, május 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Több mint egy éve már annak, hogy a kolozsvári városi tanács első ízben tagadta meg az építkezési engedélyek kiadását olyan telkekre, amelyek a város körzetén belül esnek és amelyek az agrártörvény 14. paragrafusa értelmében kisajátítás alá esnek. A törvény paragrafusa szerint azok a városi beltelek, amelyeket tulajdonosaik a törvény életbeléptétől számított öt éven belül (1921—1926 június 1.) nem építenek be, kisajátítás alá esnek. A törvény nyilvánvalóan az építkezést kívánta forszírozni ezzel az intézkedéssel, annál is inkább, mert a városokban uralkodó lakásínség ezt fokozottabban is szükségessé tette. A városi tanácsnak akkor hozott határozata nemcsak az érdekeltek, hanem az egész közvélemény általános tiltakozását váltotta ki és a tiltakozások hatása alatt maga a belügyminisztérium utasította a várost a rendelkezés felfüggesztésére.

Az agitáció azonban továbbra sem szűnt meg a beltelekért,

amelyekre a városi és állami tisztviselők között rengeteg pályázó akadt.

Különösen a „Biruinta“ folytatott energikus kampányt a telkek kisajátításáért, amelyeket tulajdonosaik azon egyszerű és világos okból nem voltak képesek beépíteni, mert

a gazdasági és hitelviszonyok következtében nem állott rendelkezésükre a megfelelő összeg.

A bankok mereven elzárkóztak az építkezéseknek jelzálogkölesönökkel való támogatásától és így a telkek egyrésze továbbra is beépítetlen maradt.

Három hónappal ezelőtt a város tisztviselői bejárták Kolozsvár területét és az összes beépítetlen telkekről jegyzőkönyvet vettek fel. Hét-főn pedig Kolozsvárra érkezett a belügyminisztérium leirata, amelyben megtiltja a közigazgatási hatóságoknak, hogy a kisajátítás alá eső telkekre továbbra is építkezési engedélyt adjanak ki. A határozat alapján a már benyújtott kérelmeket — mintegy 60 építkezési engedély kérvény feküdt a város technikai osztályának asztalán — minden további nélkül visszautasították — tegnap délután pedig a technikai osztály vezetői megvizsgálták a hónapokkal ezelőtt kisajátíthatónak deklarált telkeket. Több telken a benyújtott kérvények kedvező elintézésének reményében már meg is kezdték az építkezési munkálatokat. Ezeket a munkálatokat a város megszüntette és közölte a telektulajdonosokkal, hogy

telkeiket ki fogják sajátítani, tekintet nélkül arra, hogy azon építkeztek-e vagy sem.

Az összeírások szerint összesen mintegy 150 telkekre vár ezek szerint a kisajátítás sorsa. A telkek tulajdonosai természetesen teljesen tájékozatlanok afelől, vajjon fognak egyáltalán valamely kártérítésben részesülni elvesztett tulaj-

Elsülyedés veszélye fenyegeti egész Louisiana államot

Hatalmas tó keletkezett a Missziszípi árterületén

Newyork, május 20. Fantasztikus filmek és fantasztikus írók legmerészebb elképzeléseit, — amelyek a föld diluviális és antidiluviális korszakának rekonstrukcióját tűzték ki feladatuk — felülmulja az a borzalmasan megkapó elemi tragédia, amely Északamerika egyik legdélibb államában, a Missziszípi rettenetes áradása következtében lejátszódott.

Egy egész ország van eltűnőben a föld színéről,

mely tegnap még virágzó és gazdag terület volt, szinte trópusi gazdagságú fauna és flóra gazdag életének, emberek és sorsok alakulásának színtere, amelyen most már elnémult minden kultúra és civilizáció szava s talán holnap már emléke sem fog megmaradni rajta az emberi munka és verejték erőfeszítéseinek.

Az elemek *nemet* mondtak az emberi akaratnak, mely vakmerően akart szembeszállani borzalmas hatalmukkal. Az a minden képzeltet felülmúló katasztrófa, amely Louisiana területén most lejátszódik, örök mementója marad modern és felfuvalkodott emberi törekvéseink hiábavalóságának, melyeket egyetlen vállrándítással az enyészetbe tud dönteni a természet őserőjének kirobbanása.

Már tegnap jelentettük, hogy a Missziszípi megdagadt árja félóra alatt pusztított el egy utjába került várost s ma már arról kell beszámolnunk, hogy

a Missziszípi eddigi árterületén hatalmas tó keletkezett, amelynek iszonyu ereje minduntalan előresodródva, végső elsőprésszel fenyeget minden élő világot, ennek a hajdan virágzó államnak területén.

A nagyméretű szerencsétlenség, amely a hatalmas Missziszípi megáradásával tört erre a déli államra, most még azzal tetéződött, hogy egy másik folyó áradása következtében

egész Louisiana rövidesen hatalmas tengeré válik át,

amelynek színe alatt, mint a legendák Atlantisa, egy egész hajdani ország fog álmadni egykori életéről. Termékeny pompák, felhőkarcoló-magasságú házrengetegek, az emberi kultúra és civilizáció leg-

donaikért vagy sem.

Kérdéssel fordultunk ma délelőtt ebben a kérdésben dr. Stanciu Victor helyettes polgármesterhez, aki a következőket mondotta munkatársunknak:

— Még nincs semilyen rendelkezés a beltelek kisajátításának végrehajtására vonatkozólag. A telkeket azonban rövid időn belül ki fogják sajátítani, a törvény rendelkezéseinek megfelelően. A törvény előírása annyira világos és annyira kategorikus, hogy minden vitának kizárja helyét. Akik nem építkeztek a törvényes időn belül, elvesztik jogukat a beltelek fölött.

modernebb berendezései pihennek immár a szennyes babok alatt némán emlékezve vissza egykori életükre.

Az árterület, amelyet a Missziszípi áradása elöntött, e pillanatban már harmadfélmillió hektárra terjed, tehát akkora területre, mint egy közepes európai államé.

Ha az ár, amely egyre feltartóztatlanabban halad előre, eléri a tengeri partvidéket, úgy a keletkezett nagy tó a mexikói tengeröbölben egyesülni fog a tengerrel és Louisiana helyén a Mexikó-tenger hullámai fogják csapkodni a tengerjáró gőzösk oldalát.

A Missziszípi torkolata egy pár ezer kilométerrel magasabban lesz ezután s a Louisiana állam területén élt gazdag, vagy szegény, de mindenesetre dolgozó emberek, amennyiben életüket sikerül megmenteniök, koldusbotot vehetnek kezükbe és új, talán sokkal kevésbé termékeny területeken kell, hogy előről kezdjék életüket.

Louisiana állam a Mexikó-öböl, Texas, Missziszípi és Arkansas államok között fekszik. Területe 117,633 km., tehát akkora kb., mint Csehszlovákia. Éghajlata trópusi. Termékeinek értékét évi 20—25 millió dollárra becsülik. Folyóiban alligátorok tanýáznak, bányáiban barna szenet, petróleumot, ként és sötét bányásznak. Lakóinak jórésze színes, míg másik fele francia és angol.

Ezek közül, akik életben maradtak, ma már fajra, színre és felekezetre való kekintet nélkül, földön futók, akiknek jövőjét és jelenjét a Missziszípi szennyes árja semmivé változtatta.

Newyork, május 20. A Missziszípi áradásai egy új folyót litesítettek, amely Bayon várostól a tengerig folyik. Az új folyó utjában lévő falvak teljesen eltűntek.

Fényképészek, amatőrök

fényképészeti cikket Bernát papirosáruházak legolcsóbban a Clujban (Kolozsvár) Fötér 29. Kérjen árjegyzéket. A világhírű Imperial lemezek gyári lerakata

Zongorák

Bösendorfer, Wirth, Hoffmann, Produktiv, Genossenschaft, Parttart, stb. stb. világmárkás zongorák, előnyös kötés folytán, igen olcsó árban kerülnek eladásra

részletre is.

Bösendorfer és Wirth világmárkás zongorák gyári képviselése

Rosenberg,
zongorarakta, Cluj, C. Victoriei 5.

— Zimánd község új nevet kapott. Május 15-től kezdődőleg az arad-nagyváradai vonalon levő Zimánd-állomás új nevet kapott. A község új hivatalos neve Gheorghe Pop de Basesti.

14 napos olcsó mosóárúvásárunkat

a tömeges érdeklődés miatt, továbbra is folytatjuk. Számatalan vidéki rendelés és helybeli vásárló igazolja alanti árúink kitűnő minőségét.

1 mtr. francia mosó crep, minden színben 29.—	1 mtr. fehérnemű batiszt, minden színben 35.—
1 „ mosó marocén újdonság 39.—	1 „ divatmintás grenadin 39.—
1 „ mintás ruhabatiszt. 33.—	1 „ I-a rayé zefir 58.—
1 „ febr mintás függönykelme 35.—	1 „ I-a ruhavászon, minden színben 65.—
1 „ babos sweizi ruhaopál 38.—	1 „ fehér selyembatist 36.—
1 „ kockás ruhapuclin 65.—	1 „ I-a fehérneművászon 39.—

Minden 500 lei vásárlás után 1/4dt. szalvétát ajándékba adunk!

Keller & Molnár

divatnagyáruháza, Cluj (Kolozsvár) Cal. R. Ferd. 15.

Vidéki rendeléseket azonnal utánvétellel szállítunk

az éh

(Bucuresti-Buk tudósítójától.) Nyilvánvalóan az a kérdés, hogy Mayer Ebner interpellációját a Isac zsidó diák szava. Az egész ország kizárja tragédiájára, vedett a vacaresti éjszakán, midőn egyban antiszemita diákok verével a levegőbe a fenyegető inzulnt lentette a parlamenten ki sem hárított és még az or

Ablakbe

(Cluj-Kolozsvár tudósítójától.) Az antiszemita vezércikkben foglaltak nagyvárad antiszemita templomok beverésével végződik, hogy rámutatunk donképen, akik a külföldön, kik akciók keresztülváltatnak a külföld megítélésben rész kolozsvári félhivatali számában és állapításainkkal vérint a londoni Jóniálni fog a Népszó kérdés rendezése zóket írja:

„Az Uj Keletünk. Az utóbbi idők óta országunk szírozott internacnyira rekedt a gyűléseken London Budapesten, hogy Comite által dobl offenzíva nem ha is érdekel bennüpropaganda anyavagy pedig ellenpraktikusan a fan

Hasonlóképpen öltöztetett régi a veszedelemről, lent úgy a városi számára és nem a meggyőződésün töresek rendszere embert abba a hogy ezzel már t moly, szisztematik akcióba kell fognterén, fájdalomasa jobban félének hogy ne essünk a handabandázás és mit sem csináltak hogy összefogták a zsidók szolinkább urai Magyarális életének, mi

Az Uj Kelet Comite a Népszóerdélyi zsidóságértársunk egy privi

Zo

Előnyös nagybe Kitűnő új pianó

STERN

Aszta

Szabadlábra helyezték az éhségstrájkoló Lespezeanu diákokat

(Bucuresti-Bukarest, május 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nyolc napja telt el már annak, hogy Mayer Ebner zsidó képviselő elmondotta interpellációját a képviselőházban Lespezeanu Isac zsidó diák szabadlábrahelyezése érdekében. Az egész ország közvéleménye felfigyelt a zsidó diák tragédiájára, aki negyedik hónapja szenvedett a vacarestii börtönben, mert egy téli éjszakán, midőn egy elhagyott bukaresti parkban antisemita diákok támadták meg, revolverével a levegőbe lőtt, hogy megszabaduljon a fenyegető inzultusoktól. Mayer Ebner bejelentette a parlament tribünjéről, hogy Lespezeanu, akit hosszú vizsgálati fogsága alatt érdemben ki sem hallgattak, éhségstrájkot kezdett és még az orvosok elfogadását is vissza-

utasította, amelyeket vakbélbántalma miatt szednie kellett volna.

Lespezeanu megrendítő hangú levélben hozta az ilfovi törvényszék főügyészének tudomására, hogy kénytelen utolsó védelmi eszközéhez, az éhségstrájkhoz folyamodni. Mayer Ebner nemcsak a kamarában interpellált, de eljárt az igazságügyminisztériumban is a zsidó diák érdekében. Amint Bukarestből jelentik, az interpellációknak és a közvélemény tiltakozásának megvolt az eredménye. Brezeanu vizsgálóbíró elkészítette a vádiratot Lespezeanu ellen és elrendelte a zsidó diák szabadlábrahelyezését. Hét napi éhségstrájk után, amely már-már utolsó életenergiát is felőrölte, szerdán este Lespezeanu Isac elhagyta vacarestii börtönét.

Ablakbeverésnél eredményesebb és fájdalommasabb akciót követel a »Biruinta« az »ellenségek« ellen

(Cluj-Kolozsvár, május 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Uj Kelet tegnapi számában vezércikkben foglalkoztunk a minap lezajlott nagyváradi antisemita tüntetéssel, amely a zsidó templomok és a zsidó liceum ablakainak beverésével végződött. Megragadtuk az alkalmat, hogy rámutassunk arra: kik azok tulajdonképpen, akik az országnak rossz híreket keltik a külföldön, kik azok, akik ilyen felelőtlen akciók keresztülvitelével alkalmat és okot szolgáltatnak a külföldnek arra, hogy kedvezőtlen megítélésben részesítse az országot. A kormány kolozsvári felhivatalosa, a »Biruinta« ma délutáni számában vezetőhelyen foglalkozik megállapításainkkal és közli a hiradást, amely szerint a londoni Joint Foreign Comite intervéniálni fog a Népszövetségnél a romániai zsidókérdés rendezése ügyében. Ezután a következőket írja:

„Az Uj Kelet hiradása nem lep meg bennünket. Az utóbbi időben annyi kampányt indítottak országunk ellen, a Moszkvából finanszírozott internacionalizmus matadorai már annyira rekedtett kiabálták magukat nyilvános gyűléseken Londonban, Párisban, Berlinben és Budapesten, hogy most már a Joint Foreign Comite által dobball és ciutányérral behirdetett offenzíva nem hat az újdonság erejével. Nem is érdekel bennünket, vajjon a románellenes propaganda anyagát Romániából szállítják-e, vagy pedig elleneink filippikái egyszerűen és praktikusan a fantáziából táplálkoznak...

Hasonlóképpen nem szándékunk ujruhába öltöztetett régi véleményünket kinyilvánítani a veszedelemről, amelyet az idegen invázió jelent egy városi, mint a falusi román elem számára és nem is akarjuk ismét hirdetni azt a meggyőződésünket, hogy az ablak- és fejtörések rendszere helyett — amely sok naiv embert abba a veszedelmes illúzióba ringat, hogy ezzel már teljesítette kötelességét — komoly, szisztematikus és elsősorban eredményes akcióba kell fognunk a munka küzdelmének terén, fájdalmasabb fegyverekkel, amelyekből jobban félnének ellenségeink. Annál is inkább, hogy ne essünk a magyarok hibájába, akik sok handabandázás és üres szóbeszéd mellett semmit sem csináltak ezen a téren, hacsak azt nem, hogy összebbfoglák a zsidók sorait, megacélozták a zsidók szolidaritását, úgy, hogy ezek ma inkább urai Magyarország gazdasági és kulturális életének, mint valaha.

Az Uj Kelet öröme, hogy a Joint Foreign Comite a Népszövetség előtt fog harcolni az erdélyi zsidóságért — érthető egyébként. Lap-társunk egy privilégizált nép nevében beszél,

amelynek szövetségei, kémei és tevékenységi eszközei vannak a világ összes országaiban. Egy nemzetnek nevében, amely a világgazdaság nagyrészeinek ura és amely lebecsüli és semmibe veszi a körülötte élőket.

De az Uj Kelet azonkívül büszke is lehet. Tegnapelőtt betörték Nagyváradon néhány ablakot, a Joint Foreign Comite tegnap már értesült és holnap már a Népszövetség fogja tárgyalni a „borzalmaságot.“ A gondolatunk elkalandozik a mi évszázados szenvedéseinkhez, nemzetünk vértanúhoz, akik börtönben szenvedtek, akiket csendőrök golyói tizedeltek és akiket porbaalázott a nemesi csizma, anélkül, hogy valaki is tiltakozott volna.

Es a mostani nyomorúságainkra gondolunk, gondolunk a felszabadított mócokra, akik elkeseredett küzdelmet vívnak egy darab fekete kenyérért, a sokgyermekes román tisztviselő nyomorúságára, az uralkodó nemzethez tartozó kereskedő nyomorúságára, akit elgázol a mindenható kisebbségi kereskedelem tulnyomó ereje és Románia elidegenedett városaira és a mi lesújtó szegénységünkre.

Nagyon jól tudjuk, hogy bármily igazságtalanság is érne bennünket, bármennyire is elnyomnák a jugoszláviai, magyarországi és bulgáriai román parasztot, az Uj Kelet által dicsőített, szenzibilis és emberies külföld némán hallgatni fog.

Epen ezért, tekintet nélkül arra, hogy a külföld intervenciál-e vagy sem — amelyet egyébként kisebbségi barátaink jeleznek — mi tovább haladunk az uton, amelyet megkezdettünk, a román nacionalizmus útján, amely toleráns és megértő másokkal szemben, de tudatában van a kötelességeknek, amelyekkel önmagának tartozik.

Eddig szól a „Biruinta“ cikke, amelyet nem azért közlünk, mintha vitába akarnánk szállani vele, de egyedül az, hogy az erdélyi zsidóság a maga valóságában ismerje meg azt a politikai irányzatot és azt a harcmodort, amelyet a kormány kolozsvári lapja követ. Egy pillanatra sem gondolunk arra, hogy a kormány bármely tagja is azonosítaná magát azzal a politikával, amelyet kolozsvári hivatalos lapja ebben a cikkében hirdet. A „Biruinta“ ugyanis tul enyhének tartja az ablakbeveréseket és sokkal erősebb és „fájdalmasabb“ rendszabályokat kíván a zsidók ellen. Más lapra tartozik aztán, hogy a „Biruinta“ az Uj Kelet tegnapi vezércikkének valóban lojális intencióit arepirító módon elferdíti. A „Biruinta“ cikkéből igazán nem látszik az a toleráns magatartás, amelyet cikkének befejező részében hangsúlyoz.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Marton Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Szombat
Szidra:
Böckikoszaj
5687. Ijjar 19.
1927. május 21.

472 aranykönyvi bejegyzés egy hónap alatt

Ismeretes, hogy a Keren Kajemet Lőjiszráél abból az alkalomból, hogy a zsidó országépítésnek ez a legfontosabb instrumentuma ebben az évben ünnepli fennállásának 25-éves jubileumát, nagyszabású akciót indított aziránt, hogy a zsidó testületek és közintézmények ezt a jubileumi évfordulót azzal tegyék emlékeztessé, hogy bevezetetik magukat adományaik révén a K. K. L. aranykönyvébe. Ennek az akciónak szép visszhangja támadt a világ zsidóságában, mert jeruzsálemi jelentés szerint ez év március havában 472 zsidó hitközség és egyéb zsidó testület vezettette be magát nagyobb adománnyal az aranykönyvbe.

Romániából 35 aranykönyvi bejegyzés érkezett, még pedig országgrészek szerint a következő beosztásban: Beszarabiából 12 hitközség, Bukovinából 3 hitközség és 7 magánszemély, az Ókirályságban a bukaresti nagy zsinagóga, 2 vidéki hitközség, a Zsidó Nők kulturszövet-sége, a Bne Brith páholy és 5 magánszemély adományával kapcsolatos bejegyzés. Erdélyben március hó folyamán a brassói zsidó hitközség, a marosvásárhelyi cionista csoport elhatározása és folyamatba tett aranykönyvi bejegyzéséről kapott értesítést Jeruzsálem.

Április hó folyamán Erdélyből, az aránylag kis Lugosról érkezett a hitközség és nöegylet részéről nagyobb adomány, azzal a kivánsággal, hogy ezáltal a hitközség elnökét, Berdach Henriket és a nöegylet elnökét, Hirschl Miksánét örökítsék meg az aranykönyvben. A hát-szegi cionista csoport Klein Henrik és neje, továbbá Löwi Lipót, mint ezen helység két legaktív és legrégebb cionistájának bevezetését tette folyamatba.

Ujabbban a kolozsvári kongresszusi hitközség képviselőtestületének május 8-án tartott közgyűlése egyhangulag 20 fontsterlinget szavazott meg a hitközség aranykönyvi bevezetésére.

Számos cionista csoport és zsidó testület adománya nyerhető meg még az aranykönyvi bevezetésre, amely könyv ma már korunk zsidó történelmének foglalatja. Csak a KKL biztosok és cionisták agitálásán mulik, hogy hitközségük és helységük más zsidó testületei ennek a nem mindennapi jubileumnak a megemlékezésére adományaik eljuttatásával magukat a zsidó történelem számára megörökítsék.

— A római román követ cáfolja Mitilineu külügyminiszter olaszellenes nyilatkozatát. Rómából jelentik: A római román követ határozottan megcáfolja, mintha Mitilineu külügyminiszter a kisantant joachimstahl értekezletén, Olaszországnak Jugoszláviához való viszonya kérdésében az Olaszországgal szembeni kevésbé barátságos politika mellett szállott volna síkra. Az állhírt azért találták ki, hogy megzavarják az Olaszország és Románia között meglévő rendkívüli jóviszonyt.

— Megalakult az új osztrák kormány. Bécsből jelentik: A nemzeti tanács 90 szavazattal a szociáldemokraták hetven szavazata ellenében elfogadta a főbizottság által beterjesztett új kormány névsorát. Seipel kancellár a délutáni ülésen fogja megtenni a kormány nyilatkozatát.

A sékelért dolgozik Niszan és Ijjar hónapjaiban minden cionista.

Zongora - occasió!

Előnyös nagybani kótésém folytán az összes világmárkás zongorákat engros árban árusítom, Kitűnő új pianinok 26000 lejért. Uj kereszthurok rövid zongorák már 45000 lejért k a p h a t ó k

STERNBERG zongoranagyáruháza, ORADEA,

Bulev. Reg. Ferd. 14. — Fióközlet: BUDAPEST

Asztaláról soha ne hiányozzon a valódi „Familia“ kenyér

Figyelmeztetés

Vannak utánzatok, melyek a kávédaráló, Valódi Franckhoz külsőleg a megévesztésig hasonlítanak, minőségük azonban meg sem közelíti a Valódi Franck-ot. Ilyen utánzatok ellen úgy védekezhetünk, ha kizárólag

Valódi Franck

a kávédarálóval

HEINRICH FRANCK SÖHNE SAR-BUKURESTI-BRASOV.

— **Husfelügyelők panasza.** Szerkesztőségünkben ma megjelent a kolozsvári ortodox zsidó hitközség négy „masgiach“-ja. Panaszukodni jöttek. Elmondották, hogy a hitközség a kóserhus árusításának koncentrációja miatt hét családost ember, a perifériák mézarszékeiben alkalmazott felügyelőt máról-holnapra elmozdított kis javadalmazású állásából. Arra kéri a szombatot megtartó zsidó testvéreket, adjanak alkalmat nekik, hogy munkával szerényen fönntarthatassák magukat és családjukat. Kérésüket mi a magunk részéről is szívesen támogatjuk.

— **Egy magyar szocialista képviselő ügye a mentelmi bizottság előtt.** Budapestről jelentik: A mentelmi bizottság ma tárgyalja a tegnapi nap folyamán a mentelmi bizottság elé utasított Várnai Dániel szocialista képviselő ügyét, aki az olasz-magyar barátsági szerződésről foglalkozva, beszédében azt a kijelentést tette, hogy „a magyar nép nem óhajt semmiféle közeledést a rablók, gyújtogatók és gyilkosok kormányával“.

— **Eljegyzés.** Balázs Böske és Márkus Izidor Turda jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A Haggibbor vezetőségi ülése.** A Haggibbor elnöksége értesíti a vezetőség tagjait, hogy vasárnap délelőtt 11 órakor, a City-kávéház különtermében vezetőségi ülés lesz.

— **Elfogták a kristály-gőzmosó betörőit.** Né! Any h t el ez előtt, mint azt megírtuk, annak idején ismeretlen tettesek feltörték a Kiss-utcában lévő Kristály-gőzmosógyár raktáralajtaját és a raktárból mintegy 150,000 lej értékű festésre való árut, vásznakat, selymet, szövetet loptak el. A rendőrség bevezette a nyomozást és Moholean csoportvezető megállapította, hogy a lopott holmi egyrésze az egyik kolozsvári kávéházban eladásra került. A nyommon elindulva kiderítette Moholean, hogy az árut egy Kovács András nevű ügynök árusította, aki viszont Gál János és Siporka Károly többszörösen büntetett betörőktől vette meg a lopott holmit. Ugy Gált, mint Siporkát sikerült letartóztatni. A betörők bevallották tettüket és megnevezték orgazdáikat, számszerint mintegy 25 embert. A rendőrség elrendelte Kovács András ügynök letartóztatását, akiről azt hiszik, hogy tudott a lopott áru eredetéről.

* **Az általánosan kötelezővé tett könyvkezelésnek** kis költséggel való elkészítése céljából egy minden egyéb irodai munkát is elvégző kereskedelmi irodát létesített Falk Dezső Cluj, Str. General Gherescu 9. (Bástya-u.), mindazon vállalatok könyvelésének, levelezésének és egyéb irodai munkálatainak elvégzésére, melyeknek kis anyagukra való tekintettel nem érdemes külön könyvelőt, levelezőt alkalmazni. Általánydíjak: az igényelt munka arányában már havi 200 lejtől, avagy esetenként megegyezés szerint. Jelentkezéseket felvesz: Telefon 14—55, 3—25, 4—87 és Bernát papirosárúháza.

* **Biztosítsuk életünket és vagyónunkat a Franco-Romana Alt. Biztosító Rt.-nél.** Képviselőt az ország minden helyiségében.

* **Törvény által előírt napló és leltár könyvek** kaphatók a Bernát papirosárúházban Cluj, Főter 9.

— **A Palesztinahivatal hivatalos közleményei.** A Fabre Line bukaresti hajóstársaság vezérigazgatóságától nyert hivatalos értesülésünk szerint, a hajóárak május 1-től kezdve a következőképpen változtak meg: III. osztály kabinnal az eddigi 20 dollár helyett 23, a közös hálóterem, kabin nélkül 17 dollár helyett 18 dollár. Az első osztály és a luxus kabinok árai változatlanok maradtak. A forgalmi igazgatóság egyben arról is értesítette hivatalunkat, hogy a „Sinaia“ hajó május 31. helyett június 1-én indul Konstancából, hogy ne kelljen szombaton Palesztinában kikötnie.

— **Hadirokkantak és hadiözvegyek nem fizetnek adót a nyugdíjak után.** Bukarestből jelentik: A központi adóbizottság legújabb elvi döntése szerint a hadirokkantak és hadiözvegyek nyugdíja mentesítve van egy kereseti, mint a globális adó alól. Az egyenesadóról szóló törvény végrehajtási utasításának 123 ik szakaszát ilyen értelemben módosították. Az adómentesség június elsejétől számítódik.

— **Hetvenkettőre emelkedett a bathi iskolarobbantás áldozatainak száma.** Newyorkból jelentik: A Bath városkában lejátszódtott dinamitos merénylet ügyében a rendőrség megállapította, hogy a merényletet az iskola pénztárosa, Andrews Kehoe követte el, minden valószínűség szerint elmezavarában. Kehoe reggel dühöngve kelt fel ágyából és holtraverve feleségét, felrobbantotta házat, csürjét, majd autóbá ült s három kiló dinamittal felszerelve az iskolához ment, hol azokat elhelyezte. A dinamitpatronokat villamosdróttal kötötte össze. Tevékenysége nem tűnt fel az arra járóknak, mert Kehoe villanyszereléssel is foglalkozott. A robbanás után Huick iskolaigazgató, aki csak könnyebben sérült meg, Kehoe után eredt autójával, akit utól is ért. Mikor Kehoe-t le akarta rágeigálni autójáról, Kehoe utolsó dinamitpatronját a földhöz vágta, mely óriási döréjjel robbant fel és mindkettőjüket, valamint két járőrelőt darabokra szaggatott. A merénylet halottainak száma ezzel hetvenkettőre emelkedett.

— **Leégett a Zernesti Cellulozegvár két vagon papírja.** Bukarestből jelentik: Tegnapelőtt a konstancai kikötő egyik dokkjában tűz ütött ki, amely elhamvasztott a Zernesti Cellulozegvárnak érkezett két vagon papírt. A kár meghaladja a félmilliót. A tűz, amelyet sikerült lokalizálni, valószínűleg gyújtogatásból keletkezett.

Megnyilik ma este
a megnagyobbított

„CITY“

kávéház. — Körösy Dudus muzsikál.

* **Románia új vámtarifája** dr. Pereczky Ernő fordításában és alapos magyarázataival 350 lej az Uj Kelet könyvosztályában.

— **Huszonkilenc pont szerepel a júniusban összeülő népszövetségi tanács ülésén.** Genfből jelentik: A június harmadikán Genfben összeülő népszövetségi tanács napirendjén huszonkilenc pont szerepel, közöttük a biztonsági szerződések problémája, valamint a leszerelési értekezlet előkészítésével összefüggő kérdések. Ezenfelül tárgyalni fogják azt a javaslatot, mely arra irányult hogy jövőben a tanács évente háromszor jöjjön össze rendes ülésre. Az ülésen alapvető fontosságú döntést fognak hozni Chamberlain, Ishi japán, valamint Willegast csilei követ szakvéleménye alapján az ismeretes román-magyar vegyes döntőbírósi ítékezés érvényessége szempontjából.

— **Megszavazták az angol költségvetést.** Londonból jelentik: Az angol alsóház mai ülésén második olvasásban 297 szavazattal 110 ellenében elfogadták a kormány által betervezett ezévi költségvetést.

— **Meghalt Hoffmann-Fallersleben.** Berlinből jelentik: Franz Hoffmann-Fallersleben hírneves festő tegnap meghalt hetvenkét éves korában. Az elhunyt festő egyik legnagyobb alkotása a „Zsidótemető“, amely reprodukciók útján vált európa-szerte híressé.

Könyvkötők! Angol vászon

vezérképvelet és gyári raktár Lepage-nál, Cluj. Valódi angol I-a áru olcsón. Kérjen jegyzéket, mintákat

A FIATALSÁG SZÉPSÉGÉT és ÜDESEGÉT
FOKZNI ÉS MEGŐRIZNI KIZÁRÓLAG A FELÜLMULHATATLAN

PERLE DE PARIS JOCKEY CLUB FLEUR D'ELITE ETOILE DE FRANCE

LADY
EAUX DE COLOGNE ÉS ILLATSZER
HASZNÁLATA UTJÁN LEHET

— **Egy szegény özvegyasszonynak,** aki kenyérkeresőjét elvesztette, egy varrógépre van szüksége, hogy eltudja tartani családját. Felkéri a nemes szívű embereket, hogy a varrógép megvásárlásához adományaikkal mentsenek meg egy valaha jobb sorsot látott családot az éhenhalástól. Adományokat az „Uj Kelet“ szerkesztősége továbbítja és a varrógép megvásárlását ellenőrzi. Az adományok sorát Grünfeld Albert (Margitta) 200 lejjel nyitotta meg.

— **A vádtanács is jóváhagyta Olteanu tanfelügyelő letartóztatását.** Olteanu tanfelügyelő, akit Persescu vizsgálóbíró a tanfelügyelői sikkasztásokban való részvétel vádjá alatt letartóztatott, felfolyamodással élt előzetes letartóztatása ellen és szabadlábrahelyezését kérte. A kolozsvári törvényszék IV. szekciója ma délelőtt tárgyalta a tanfelügyelő felebezését és úgy döntött, hogy a további vizsgálat érdekében Olteanu tanfelügyelő előzetes letartóztatását helybenhagyja. A tanfelügyelő a táblához felebbezett.

— **Haller lengyel generális egy államellenes összeesküvés központjában.** Varsóból jelentik: Lengyel politikai körökben nagy mebotránkozással beszélnek egy fegyveres összeesküvésről, amit az elmúlt napokban leplezett le a rendőrség. Az összeesküvés a nemzeti demokrata párt köréből indult ki éspedig annak szélsőséges szárnyából a „nagy lengyelek táborából“. Az összeesküvők tanyáján rengeteg municiót és fegyvert találtak, továbbá egy jól felszerelt kémiai laboratóriumot gáz- és könnyűbombák előállítására. Több magasállású politikai egyéniség van az összeesküvésbe belekeverve, többek között Haller generális. A büntető hatóságok számos letartóztatást foganatosítottak.

„Brennabor“ gyermek kocsi

volt és marad
a legjobb.

Kizárólag kapható

Herkules Áruház Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 12.

Árjegyzék díjtalan. — Viszonteladónak nagy árkedvezmény

K Pénzü

(Bucuresti-Bu tudósítójától.) Az latban a pénzü értesítette a vámtörvény 52. szakaszban f 8 lej.

Az exportált közö számlákat a felbélyegezni.

A vagonokra a címzetek szám lej bélyeget kell

A tranzitálási lyegezni, ha csak letve annyiszor 2 Nem kell bélyege külföldi tranzitál

A megújítási fizetési nyilatkozat a vámtörvény 52. szakaszban f 8 lej.

Egyesült Közga felzálogbank r

Devizák	
Zürich	3
Newyork	16
London ...	
Páris	
Milano	
Prága	
Budapest ..	2
Belgrád	
Bukarest ..	
Varsó	2
Bécs	2
Berlin	3

Száz lej árfol

Előny

W

áruház Nagy vála

T

Világhírű üzletleborlag és összeköttesztését

Mezőgaz

Közgazdaság

Pénzügyminiszteri rendelet a vámiratok felbélyegzéséről

(Bucuresti-Bukarest, május 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az új illetéktörvénnyel kapcsolatban a pénzügyminisztérium körrendeletben értesítette a vámhivatalokat, hogy a vámiratokat hogyan kell felbélyegezni. A rendelet a következőket tartalmazza:

Az exportált vagy importált árukra vonatkozó számlákat az összeg 0-10 százalékaival kell felbélyegezni.

A vagonokra vonatkozó *specifikáló ívekre*, a címzettek számára való tekintet nélkül, 10 lej bélyeget kell ragasztani.

A tranzitálási iratokat 20 lejjel kell felbélyegezni, ha csak egy címzettnek szólnak, illetve annyiszor 20 lejjel, ahány címzett van. Nem kell bélyeget ragasztani a postacsomagok külföldi tranzitálására vonatkozó iratokra.

A megújítási kérvényekre, a Model 13 befizetési nyilatkozatokra, a Model 14 jegyekre, a vámtörvény 53. szakasza alapján kiadott felhatalmazásokra, az 53. paragrafus alapján való szállítási autorizáció kérvényére, valamint az 52. szakaszban foglalt autorizáció kérvényére 8 lej.

Az eredeti Model 1 és 2 *importdeklarációra*, a Model 3 *exportdeklarációra*, a Model 10 *laktározási deklarációra*, a Model 10 *import-regiszteri nyugtáira* és a Model 31 *export-regiszteri nyugtáira* 16 lej.

A több vagonra vonatkozó exportdeklarációhoz is csak 16 lej bélyeg szükséges.

Határátlépési igazolványokra 5 lej.

A vámiratok másolataira 5 lej.

Bármilyen mellékletre, amely más bélyegilleték alá nem esik, 1 lejes bélyeg ragasztandó.

Igazolványoknál minden ivre 10 lejes bélyeg kell, ugyszintén a *prokurárokra* is.

Berakodási, kirakodási, elszállítási, vagy átrakási engedélyekre 20 lej, ugyszintén a behajózási engedélyekre is.

Az áruk érkezéséről szóló értesítésekre, valamint a *postacsomag-csallítólevélre* 2 lej.

A másodpéldányban készült deklarációkra 1 lej.

A részleges árumanifesztésekre 10 lej, általánosokra 100 lej.

Csekkok után az összeg 0-20 százaléka fizetendő propacionális illeték gyanánt.

Tőzsde

A piac egész nap lanya volt, gyenge üzletkötésekkel.

Egyesült Közgazdasági és Felzálogbank Rt. jelentése		Valutapiac 1927 május 20 (Rador)							
Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	New-york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3230-3240	—	—	491 ¹ / ₄	3240	11031	13673	649 ¹ / ₂	1923 ¹ / ₂
Newyork ..	167 ¹ / ₂ -168 ¹ / ₂	520	520	2554	168	573 ¹ / ₂	71075	3376 ¹ / ₂	—
London	817-819	2524 ³ / ₄	252429	12402	815	278450	345087	16395	48593
Páris	665-675	2036	2035 ¹ / ₂	—	657	2247 ¹ / ₂	2782	13235	39125
Milano	930-940	2847 ¹ / ₂	2845	140	926	3140	3893	185 ¹ / ₄	548 ¹ / ₂
Prága	498-500	1539 ¹ / ₂	1539 ¹ / ₂	—	500	1698 ¹ / ₂	210562	—	296 ¹ / ₄
Budapest ..	2930-2940	9065	9065	—	2970	—	12387	58962	—
Belgrád	—	913 ¹ / ₂	913 ¹ / ₂	—	295	100775	124875	5945	176
Bukarest ..	—	311	311	1525	—	342	425 ¹ / ₂	20 ¹ / ₈	60 ³ / ₄
Varsó	—	5810	5810	—	18 ¹ / ₂	6410	7936	377 ¹ / ₂	—
Bécs	2365-2375	7315	7315	—	2375	8067 ¹ / ₂	—	47487	—
Berlin	3990-4000	12322	12322	—	3995	13592	16834	800	—

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 311, Páris 1525, Budapest 392, Bécs 42550, Prága 20¹/₈.

Előnyös fizetési feltételek mellett vásárolhat

WEISS ELEK

áruházában, Cluj, Deák Ferenc-u. 14.

Nagy választék női és férfi szövetekben, selymekben, vásznakban és szőnyegekben. - Olcsó szabott árak. - Előnyös fizetési feltételek

Traktorképviselet

Világhírű Rumely Oil Pull Traktorok vezérképviselete a romániai üzlet lebonyolítására oly, anyagi-**képviseelőket keres,** kik meg- és erkölcsileg kifogástalan felelő jó összeköttetésekkel és agilitással ezen legelső helyen álló traktorok terjesztését kiterjedt mérvben garantálják. — Írásbeli ajánlatokat kér ezen traktorok vezérképviselete:

Mezőgazdasági és Ipari Gépkereskedelmi Részvénytársaság
Budapest, V., Balaton-utca 12.

A megrendelések és szállítások 1 százalékos propacionális illeték alá esnek.

Legelőengedélyekre 20 lej.

Az okmánybélyegeken kívül megfelelő statisztikai bélyeget is kell az összes fenti iratokra ragasztani. Segélybélyeg nem kell.

Huszmillióval csödbe jutott egy brailai pénzügyintézet. Brailából jelentik: A brailai piacnak ismét szomorú szenzációja van. A tavalyi milliós kereskedelmi bukások után most a tekintélyes Banca Braila omlott össze. Az intézet, minthogy fizetési kötelezettségeinek már nem tudott eleget tenni, a törvényszéken a csődeljárás bevezetését kérte. A bank passzívái mint 20 millióra rúgnak.

A lenszész, ólomtömb és ásványvíz új exportvámja. A tegnapi „Monitorul Oficial” királyi dekrétumot közöl, amely a lenszész kiviteli vámját különként 2 lejjel, az ólomtömböt vagononként 300 lejjel, az ásványvizét vagononként 100 lejjel állapítja meg. Az új vámdíjak, amelyek a kommissziós illetéket is magukban foglalják, május 25-én lépnek életbe.

Állatorvosi ellenőrzés alá tartoznak az importált, vagy exportált állati eredetű élelmiszerek. Az állategészségügyi igazgatóság tudomására hozta a pénzügyminisztériumnak, hogy az állategészségügyi törvény értelmében az állati eredetű élelmiszerek úgy az importnál, mint az exportnál a határmenti állategészségügyi hatóságok ellenőrzése alá tartoznak. A származási bizonyítvány nélkül, vagy az állatbetegség miatt zárolt helyről továbbított tej, húsfélék és más állati eredetű nyers élelmiszerek szállítását a határmenti állategészségügyi hatóságok le fogják tiltani. Az országba érkező, vagy külföldre szülő ilyen élelmiszereket be kell jelenteni az illetékes határmenti állategészségügyi hatóságoknak, amely az árut ellenőrzi és a mintákat beküldi a legközelebbi egészségügyi laboratóriumba vegyvizsgálat céljából.

Az értéknélküli minták forgalmiadómentesek. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium körrendeletben értesítette az összes vámhivatalokat, hogy a „minta érték nélküli” küldemények nem esnek forgalmi adó alá. Az importált vagy exportált áruk csomagolásához használt zsákok után letétbe kell helyezni az 1 százalékos forgalmi adót, de az összeget a vámhivatalok megtérítik a vámilletékekkel együtt, amennyiben a zsákok visszakerülnek az országba vagy a külföldi feladóhoz.

Zilahon az egész gyümölcsstermes elpusztult. Tudósítónk jelenti: Az országos fagyok által sújtott vidékek között a legsúlyosabb károkat a gyümölcsstermőhelyek szenvedték. Zilahon is az idei gyümölcsstermes, amely a város ugyszólván egyedüli jövedelmi forrását alkotja, a május 12., 13. és 14.-iki fagy csaknem teljesen tönkretette, ugyannyira, hogy csak kevés helyen van 50 százalékosnál kevesebb kár. A szőlőket és gyümölcsösöket már 2 évvel ezelőtt is tönkreverte a jég, amelynek utóhatása még tavaly is érezhető volt. A mostani fagy ugyszólván tönkretette a lakosság nagyrészét, amely leromlott pénzügyi viszonyai miatt még az olcsó, napi 50 lejes napszámokat sem képes fizetni, hanem saját maga műveli a szőlőt.

A németek megkönnyítették a kölcsönfeltételeket. Bukarestből jelentik: Lepedatu volt pénzügyminiszter péntek este Berlinbe utazott a pénzügyi tárgyalások folytatására. Az „Adeverul” beavatott körökből úgy értesül, hogy a német kormány igen kedvező javaslatokat tett a román járadékkötvények kérdésében és ezzel megkönnyítette a tárgyalásokat.

A petróleumtermelők el akarják bocsátani alkalmazottaikat. Bukarestből jelentik: A petróleumtermelőknek nagyszámu küldöttsége ma megjelent Berlescu ipar- és kereskedelemügyi miniszternél és kérte a petróleumtermékek kiviteli illetékeinek teljes megszüntetését.

Columbia gramofon

Kitünő angol gép 5000 lej Lepage-nál, Cluj. Szállítás postán, utánvétellel. Lemez-árjegyzéket kérjen.

Prima tűzifát

legjutányosabban házhöz szállít FISCHER fatelep, Cluj, Piata Gării No 2.

Telefon 1300 Telefon 1300

tetését, továbbá a belföldi fogyasztásra szolgáló cikkek árainak felemelését. Berlescu miniszter kijelentette, hogy a kormány tanulmányozza a kérdést, kéri azonban, hogy a petróleumtermelők a kormány döntéséig ne bocsássák el alkalmazottait. Ezt a delegátusok megígérték.

Hölgyek és urak! Dacára a nagy vámemelésnek, **Barabás & Co**

C. Regele Ferdinand 31. (volt Szigethy hentesüzlet) **harisnyákat és mindennemű rövidárut régi árban árusít.**

Női pamutharisnya	L. 29-től feljebb
Női flohrharisnya	L. 63-tól
Férfi pamutharisnya	L. 19-től
Férfi flohrharisnya	L. 65-től
Gyermekharisnya	L. 18-tól

Allandóan nagy raktár D. M. C. árukból! Angro és Endetall osztály!

Szerkesztői üzenetek

M. F. előfizető. 1. Külföldi állampolgár iparigazolványt nem kaphat. 3. Saját nevére ingatlan vásárolhat. 4. A csehszlovák konzulátus pontos címe: Str. Inliu Maniu 32.

K. József, Királydaróc. 1. A kért cím: Rabbi Dr. Lazar Schönfeld Newyork, 783 Beck Street, (Cor. Longwood Avenue) N. Y. 2. Azonos.

Még lehet egészséges. 1. Az illető orvos Brassóban lakik. Közlebbi cím nem szükséges. 2. Tekintettel arra, hogy a szerkesztői üzenet díjtalan, a mellékelt összeget könyvosztályunknak adtuk át, amelynek tessék megírni, hogy milyen könyvet óhajt érte.

Régi előfizető, Csákgörbő. A magyar rezsim alatt Bihar-megyének a Királyhágón inneni része Erdélyhez, az azontuli része az Alföldhöz tartozott.

Sz. B. A hirdett könyvesport egyes darabjai elfogytak, de pótlásuk folyamatban van és a jövő hét elején a megrendelt sorozatot feltétlenül megkapja.

F. E., Alba Iulia. Schalom Asch jelzett darabja magyar fordításban nem jelent meg.

Kain Tibor. Die 1 procentige Verkehrssteuer sind am 1-ten Mai aus Kraft getreten für Kaufleute.

R. E., Oradea. Sem az első kettő, sem a mostani kis epigram nem vált be. Van mondaniyalója, a hangja finom, de a megírás kezdetleges.

R. Alice, Oradea. Fenti üzenetünk Magának is szól, bár a technikája lényegesen fejlettebb.

N. T., Tg.-Mures. Verséből az Uj Keletben csak annyit közölhetünk, hogy nem vált be.

Hölgyeim kalap-ujdonságok

MOSKOVITS-salonba

Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 3 sz. (Wesselenyi u.)
Hátul az udvarban. Átalakítások legizlésebben előzőn készülnek

Siessen az első könyvesboltba

és vegye meg a legújabb 3 pesti kottasláger: 1. Hallod-e? Tango. 2. Olga, édes Olga Charleston. 3. Mért kerül szél engem? Tango. Ha nem kapja meg, rendelje Moravetzól. Darabja 48 lei

A legkiválóbb **Perless gloss-Apretura, Talppolitur,** valamint minden cipészpáthoz szükséges vegyi termékek a

MERCUR készítmények.

Gyártja: **Rozák és Sámson**
Cluj, Str. Regina Maria 9.
Telefon 7-19. — Kapható minden jobb börtüzletben

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelígis levet csak egy továbbitunk ha portóbélyeg mellékelve van. **Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.**

Utazók! Berkovitsné Utazók!
Oradea Strada Nicolaj Iorga Oradea
(Zöldfa-u. 19.) IZLETES házikoszt. — Mérsékelt árak. — Dietás koszt is. Kerthelyiség megnyit

T. Hölgyek!
Modern bubi transformációk, Postiche frizek felelősség mellett a legolcsóbban és legelkiesmeretesebben nálam szerezhetők be Tartós villanyos ondolálás, amelynek tartósságáért 6—7 hónapig felelek. Párisból kintüntetve hajfestészetit téren. Minden színben, feismerhetetlenül, Párisi hennével, csak MUSSA Gyulánál kapható, Str. Memorandului 10. Estélyi és szines parókák kölcsönzése.

Megnyit a kolozsi sós-fürdő! Allandó autóbussz közlekedés. Kolozsvárról a Széchenyi-térről indul reggel 8 1/2, délután 1 és 6 órákor, Kolozsról reggel 6, 11 és délután 4 órákor, vasárnap és ünnepnapokon minden órában. Május és júniusban kedvezményes szállodai árak.

Különbejárati szép, egészséges butorozott utcai szoba kettő zsidó fiatalembernek azonnala vagy elsejére teljes ellátással kiadó. Rudolf-ut 54. 2710

Középiskolát végzett, jó-megjelenésű, román, magyar, német nyelvet beszélő fiatalember, bármilyen irodai, pénztárnoki, vagy más hasonló állást vállal. Szükség esetén kaucióval és rendelkezik. — Szíves megkereséseket „Szorgalmas” jelígre a kiadóba kér.

Legjobban tisztít férfi szalma-és panama-kalapot FEHÉR
Str. Memorand. 21. (v. Unió-u.)

Hajhullás és hajkorpa ellen legjobb szer az „Egger-Petrol”
Kapható minden gyógyszertárban és drogériában

Tacâmul
ezüstáru és evőeszköztár, Cluj, Str. Jorga 11-a.

Ügyes mosónő lakásán mosást vállal. Dávidné, Fellegvári-u. 12.

Keresek modern vagy antik butort, lószórnatracot, szőnyeget megvételre. — Ajánlatok „Uj háztartás” jelígre küldendők. 2707

Eladó elegáns uriszoba berendezést, antik vitrin, csillár. Megtekinthető este 7—8 között. Cim a kiadóban. 2707

Bejáró könyvelést vállalk. Megkereséseket „Contabil autorizat” jelígre a kiadóba kérek.

Börkereskedőség agilis detailista felvétetik. Üzlet szombaton zárva. Ajánlatok „Szakképzett” jelígre kiadóba küldendők. 2713

Tanulót felvesz Lepage
könyvkereskedés Kolozsvár

Azonnal házhoz szállít legolcsóbb **prima tüzifát** ölként, vagy apritva **Fagyapottgyár, v. GRÜN fatelep**
Telefon 10.

Siessen
mért lekésik a vonatról!
A 220 oldalas könyv ára csak 50 lei. Kapható mindenütt.

CARMOL
KÉPZŐEN MINDENKÉPP CSAK CARMOL
A legjobb hámszer a legújabb német négykérműs borsóval készült STR. ENÁCHTA, HETEGHÁZ

Tavaszi ujdonságok
megérkeztek **NEUMANN M. Cluj férfi- és fiu-ruha áruháza,**
Piata Unirii 14.

Alapítottatott 1874.
Reich B. Károly Fiai
Kötél- és kendergyárosok
Üzlet és iroda: BULV. REG. MARIA 15.
Telefon 6-49. ARAD Telefon 6-49.

Tilott és gerebenezett kenderek **Gazdasági kötéllárak Géphajtó kötelek Malomhevederek Zsinegek, zsákok, vízmentes ponyvák** stb.

Szerkesztőség, kiadó hivatal és nyomda Cluj-Kolozsvár, St. B. L. Pop (Brassai-utca)

Telefon: Szerk. és kiadóhiv. 9-77

Zs. N. Sz. — — —
Egyes szám ára p. udvaron és vidéken Bukarestben is

1927 május 23 H

Mitiline

Pár hónappal a fascista Olaszország maga részére hódította több államait, Sőt egyideig telje hette a szemlélő, tek kirobbanások ellenes magatartás kájában is Olaszország kártyaként.

Ebben a rendkai kavardásban határozatlanok ez a régi franciszövetségi viszon Bizonyos hogy e dottan antifascistban nem láthat laikusok és nem hették, hogy mányos francia-ro

Mitilineu kült ebbe a bizonytalatíumokat vitt b amelyben Román részesítették, amánia visszatalált séhez s újabb ol hajlandó megköbarátásának elve vonatokozásoktól, merése is kénysskonstellációk feliják, hogy Olaszorélánnal megkezdés nincs messze a elötöréseit, éppnél fogva, kényteközé szoritani.

Ezt a feltevégatásának kézzel Anglia és Franc megerősödésére v befolyását, de slyeit is megjavítvül megkönnyíté újabb francia ornál is inkább, m hoz való közeledésának és külpoli kenésével fog jából döntő jelent

Mindenesetre esz szüksége h hogy Mitilineu v gos tárgyalásaiba szemben való ba hiszen Romániárarábiai egyezményfikálása semmifé fascista kormány sem kerülhet — sor — mert a fr nagy hatalmai kölitődési folyamatszerint egységes szovjet ellen. Az feszültségek eny ország megerezt származó erővisz hajlandó könny elszánni magát. nálásával Romá kedvezőbbre for szlavia ellen, va szág ellen, vagy is kényes kérdé